

NYHETER

Fiskeoppdrett

Å diskutere hva slags mat mennesker kan og bør spise, er komplekst og viktig. Vi vet at fremtiden vil kreve at vi spiser annerledes for å tilpasse oss en økende befolkning, temperaturendringer og andre faktorer som vil endre betingelsene for matproduksjonen og tilgangen til mat. Men mat handler ikke bare om næring for å overleve, det handler også om miljø, dyrevelferd og artsmangfold. I dette undervisningsopplegget utfordrer vi elevene i sammenhengsforståelse, perspektivmangfold og viktige normkritiske diskusjoner.

Fiskeoppdrett finner vi mange steder langs Norges kyst. På den ene siden bidrar det som en viktig arbeidsplass og resultatet er produksjon av næringsrik mat. På den andre siden er det en rekke utfordringer knyttet til produksjonen. I dette undervisningsopplegget går vi inn i debatten og kontroversen rundt spørsmålet om fiskeoppdrett på land og i vann – sammenliknet med mer tradisjonell fiske på havet. I undervisningsøkta blir elevene introdusert for ulike påstander de må ta stilling til og argumentere for eller mot.

I undervisningsøkta blir elevene introdusert for ulike påstander de må ta stilling til og argumentere for eller mot.

I klasserommet

Opplegget passer for 6. og 7. trinn og kan knyttes til kompetansemål i norsk, samfunnsfag og naturfag.

OPPSTART

Elevene blir introdusert for temaet. Dette kan gjøres gjennom aktuelle tekster eller filmklipp, som for eksempel teksten om fiskeoppdrett eller Supernytt sin sending om fiskeoppdrett. En sashimi- eller sushi-bit kan være en annen og mer interessevekkende inngangsport til temaet.

Med utgangspunkt i valgt inngang kan man sette i gang en samtale:

- Hva er oppdrett?
- Hvilke dyr driver man oppdrett på?
- Hva er fiskeoppdrett?
- Hva er fordelene med oppdrett?
- Hva er ulempene med oppdrett?
- Hvorfor har mennesker et behov for å kontrollere dyr og natur, tror dere?

HOVEDDEL AV OPPLEGGET

Elevene får diskutere ulike påstander i par eller gruppe. Læreren kan legge føringer, som at hver gruppe skal finne argumenter både for og mot og faktaopplysninger for å underbygge disse.

- Det er bedre å spise fisk enn å spise andre dyr.

- Det er bedre for naturen at oppdrettslaksen ikke rømmer enn at den får svømme fritt.

- Det er viktigere at mennesker får mat enn at laksen har det bra.

- Det er bedre å spise oppdrettsfisk enn å fange fisken med garn og fiskekrok.

Etter gruppearbeidet kan påstandene diskuteres i helklasse. Her er det fint å oppfordre elevene til å bygge videre på hva hverandre sier, slik at det blir en samtale med flyt, i stedet for en oppramsende oppsummering. Læreren tar tak i det elevene sier og bygger videre på dette. Kanskje dere sammen kommer fram til helt ny kunnskap og forståelse?

FELLES OPPSUMMERING

Læreren leder en helklassesamtale som kan hektes på følgende samtalepunkter:

- Næringskjeden
- Hva skal mennesker spise om vi ikke skal spise kjøtt og fisk?
- Har dyr rettigheter? Hvilke? Hvorfor?
- Hva må til for at oppdrett skal fungere godt for mennesker og dyr?

HVA TRENGER DU?

- Tekst om fiskeoppdrett *
- Innslag fra NRK Supernytt – klipp om fiskeoppdrett *
- PP med påstander og ev. presentasjon med påstander og ev. annen info

FAGLIG PÅFYLL

Store Norske leksikon om fiskeoppdrett *

Laksefakta om lakseoppdrett i Norge *

Miljøstatus om fiskeoppdrett *

* Ressursene finnes på [denne lenken](#) eller ved å følge QR-koden nederst.

LES MER

- 1.3** Hva er kritisk tenking? **1.6** Kritisk tenking og argumentasjon
2.4 Bærekraftsproblemstillinger som inngang til kritisk tenkning
2.6 Nyheter som inngang til kritisk tenking